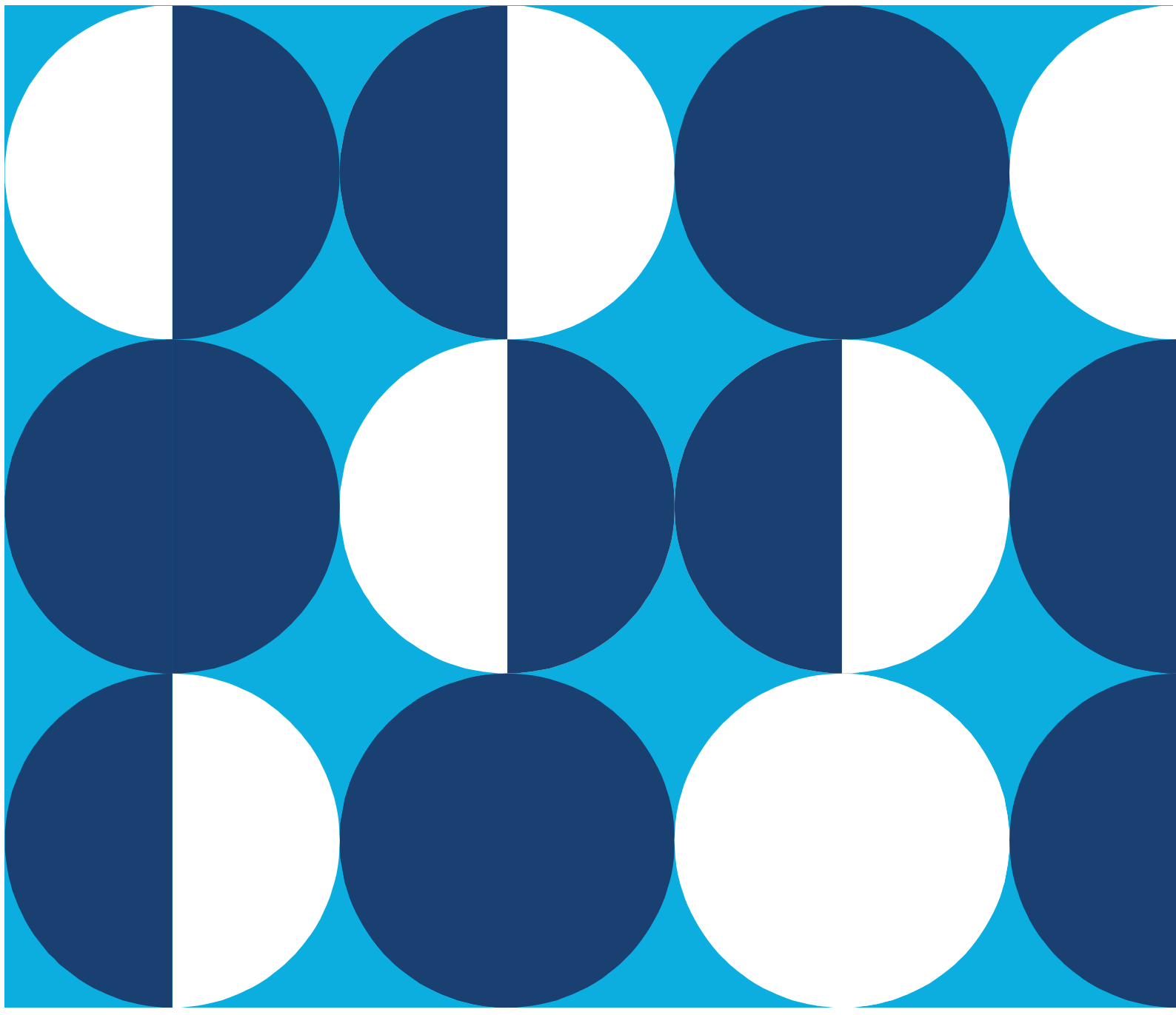

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

Nameštanje tendera sa ISO sertifikatima

Nameštanje tendera sa ISO sertifikatima

Autor: **Agon Hysaj**

Jul 2021

Izrada ovog izveštaja omogućena je podrškom američkog naroda putem Agencije Sjedinjenih Država za međunarodni razvoj (USAID.) Sadržina ove publikacije isključiva je odgovornost Demokratije Plus i nužno ne odražava gledišta USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Država.

Opština Đakovica je 27. avgusta 2020. godine objavila tender za izgradnju vrtića predviđene vrednosti od 197,578.32 evra. Na osnovu predmera, predviđena je rekonstrukcija vrtića u Čabratu, vrtić će biti rekonstruisan i izgrađen u Novom Selu, a biće izgrađen i aneks postojećeg vrtića. Iako je korišćen otvoreni postupak, samo je jedna kompanija podnela svoju ponudu, koja je i dobila ugovor. Izabrana je kompanija Korben sa cenom od 150,311.70 evra.

Tendersku dokumentaciju je preuzelo 54 privrednih subjekata (PS). D+ se do sada nije susretao sa situacijama sa tako velikim brojem zainteresovanih PS i činjenicom da je samo jedan od njih podneo ponudu.

Razlog zašto se samo jedna kompanija prijavila na tender za radove koji će biti izvedeni koji su poprilično uobičajeni može biti jer je od kompanije traženo da ima sertifikat ISO 3834. Ovaj sertifikat odnosi se na zahteve kvaliteta za zavarivanje metalnih materijala stapanjem¹. Na osnovu pretrage za takvim radovima na portalu e-nabavka, D + nije primetio da je u drugim tenderima tražen ovaj ISO sertifikat.

Predmer sadrži vrlo malo pozicija u kojima je traženo zavarivanje. Zašto je opština upravo tražila ovaj sertifikat? Na ovom tenderu su traženi i električni radovi, ali nije traženo da PS za njih bude sertifikovan. Zahtev opštine nije relevantan za prirodu posla koji će se izvesti. Čudno je da opština nije zatražila nijednog zavarivača, a sa druge strane je zahtevala da PS bude sertifikovan za zavarivanje.

Prema ISO 3834, imalac sertifikata mora sam proizvoditi zavarene delove, poput lima za krov.

Pre objavljivanja tendera, Direkcija za obrazovanje kao sektorski naručilac, u dva zahteva koja je poslala kancelariji za nabavke radi raspisivanja tendera, nigde nije precizirala zahtev za ISO 3834 i 39001. Nije poznato kako su ova dva sertifikata postala deo tenderske dokumentacije. U načelu, takve zahteve postavlja sektorski naručilac, imajući u vidu da kancelarija za nabavke ne može znati koji sertifikat treba tražiti.

Drugi ograničavajući zahtev odnosi se na stručno osoblje, poput inženjera, geodeta itd. Opština je zatražila da privredni subjekat upošljava iste i da o tome posvedoči platnim spiskom pri Poreskoj upravi Kosova (PUK). Nije dozvoljeno da PS-i koji podnesu svoje ponude imaju mogućnost da predstave imena zaposlenih koje su angažovali ugovorom o delu. Kada se zahtev da kompanija upošljava profesionalno osoblje odnosi na zahtev da se dokazi dostave putem liste PUK-a, ovo ispunjenje ovog zahteva čini nemogućim, čak i ako je dozvoljeno da se predoče imena zaposlenih na ugovor o delu. Većina ugovora o delu obično se potpisuje poslednjih dana pred samo podnošenje ponuda. Bilo bi nemoguće da jedan PS dokaže da upošljava jednog zaposlenog preko spiska PUK -a, a da mu nije plaćen nijedan mesec. D + već pet godina u stotinama ugovora koje je analizirao nije naišao na zahtev da profesionalni radnici moraju obavezno biti zaposleni kod privrednog subjekta, i da o tome posvedoče spiskom PUK-a.

---

¹ ISO 3834-1:2005. Međunarodna organizacija za standardizaciju.
<https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:3834:-1:ed-2:v1:en>

dhe të ketë staf profesional për kryerjen e projektit ku të gjithë duhet të jenë në listën e ATK-së. a.) një inxhiniera të diplomuar apo master të ndërtimtarisë - drejtimi konstruktiv me pesë vite përvojë pune pas diplomimit, b.) një inxhinier i diplomuar apo master i ndërtimtarisë drejtimi hidroteknik me pesë vite përvojë pune

Grafikon 4: Zahtev u tenderskom dosijeju da svo profesionalno osoblje mora biti na spisku PUK-a

Međutim, kompanija NNSH Korben nije ispunila ovaj uslov kada je reč o dva mesta namenjena stručnom osoblju. Korben je dao na uvid ugovor sa inženjerom geodezije, Bujarom Morinom, koji nije na platnom spisku. Što se tiče drugog zahteva, jednog tehničara geodezije, Korben uopšte nije podneo nikakve dokumente. U svom spisku zaposlenih navodi se da je inženjer geodezije bio Getoar Pozhegu, koji je na platnom spisku, ali nije dostavio svoj CV, ugovor o radu i diplomu.

Neispunjenje ovih zahteva čini Korbenovu ponudu neodgovarajućom. Opština Đakovica nije trebalo da potpiše ugovor u ovom slučaju jer nisu ispunjena dva zahteva u vezi osoblja.

Još jedno kršenje je to što je menadžer ugovora imenovan pre potpisivanja ugovora. Menadžer ugovora imenovan je 28. septembra 2020. godine, dok je ugovor potpisan 29. septembra 2020. godine. Član 61.4 Pravila i Operativnih smernica za javne nabavke navodi da se menadžer ugovora imenuje nakon potpisivanja ugovora. Drugi problem je taj što je imenovanje menadžera ugovora izvršeno pre isteka zakonskog roka za žalbe. Prema Zakonu o javnim nabavkama, kompanije mogu podneti zahtev za ponovno razmatranje u roku od pet dana po dobijanju Obaveštenja o odluci naručioca. Ova odluka je objavljena 22. septembra 2020. Rok je počeo da se računa od 23. septembra, pošto se dan obaveštenja računa kao „nulti“ dan. Kako je poslednji dan bio 27. septembar, nedelja, rok je produžen do ponedeljka, 28. septembra, jer prema ZJN-u, ako poslednji dan za žalbu pada na praznik ili vikend, rok se produžava do prvog sledećeg radnog dana. U ovom slučaju, opština je pogrešila pošto nije sačekala istek roka za moguće žalbe. Iako je samo jedno preduzeće podnelo svoju ponudu na tenderu, mogućnost žalbe i dalje postoji.

Opština Đakovica treba da olakša kriterijume u tenderskom dosijeju kako bi dala drugim kompanijama više mogućnosti da podnesu svoju ponudu. Sama činjenica da je 54 PS-a preuzelo tendersku dokumentaciju, pokazuje da su potencijalno biti zainteresovani da podnesu ponudu, ali da su bili sprečeni zahtevima tenderske dokumentacije, posebno standardom ISO 3834 koji nije relevantan za ovu aktivnost nabavke. Opština treba da ima na umu da je konkurencija jedno od načela javnih nabavki, koje utiče na smanjenje cena ponuđenih naručiocima. Opština bi takođe trebalo da oceni ponude na osnovu zahteva koje je sama postavila, u skladu sa članom 59 ZJN-a, koji glasi da ponude treba oceniti na osnovu kriterijuma predviđenih tenderskom dokumentacijom.

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

